

(2½ Hours)

(Total Marks : 75)

Please check whether you have the right question paper.

- N.B.:**
- 1) All Questions are **Compulsory** and carry **15 marks**.
  - 2) **Internal choices / sub-questions** are indicated.
  - 3) Use of **Simple Calculator** is **allowed**. **Scientific calculators** are **not allowed**.

1. From the following Income statement and position statement for the year ending 2018, (15)
calculate the following :

a) Debt Equity Ratio	b) Current Ratio
c) Stock to Working Capital ratio	d) Proprietary Ratio
d) Gross Profit Ratio	e) Net Profit Ratio
q) Debtors turnover ratio and collection period	

Income statement for the year ending 31-12-2018

Particulars	Amount (₹)
Sales	3,42,000
Less : Cost of Goods sold	2,46, 850

Gross profit	95,150
Less : Operating expenses	25,150

Net profit	70,000
Less : Taxation	28,000

Net Profit After Tax	42,000
	=====

Position statement as on 31-12-2018

Sources of funds	₹	₹	₹
Equity Share Capital			1,28,900
Term Loans			45,000
Total Sources			1,73,900

Application of funds	₹	₹	₹
Fixed assets			84,575
Closing Stock	50,505		
Debtors	64,170		
Bills Receivable	1,800		
Cash	4,800	1,21,275	

Less : Creditors	19,000		
Bills Payable	3,000		
Outstanding expenses	9,950		
	-----	31,950	89,325
Total			1,73,900
			=====

OR

65259

TURN OVER

1. State and explain the goals and functions of finance bring out the inter relationship (15) between finance and marketing.
2. From the following data prepare a cash budget for the period April, May and June 2019 :

Month	Miscellaneous Expenses (₹)	Wages (₹)	Purchases (₹)	Sales (₹)
February	28,000	40,000	3,36,000	4,80,000
March	32,000	48,000	4,00,000	5,20,000
April	24,000	32,000	4,16,000	3,20,000
May	48,000	40,000	4,24,000	4,64,000
June	24,000	32,000	3,20,000	3,52,000

Additional Information :

- a) Income from investments ₹20,000 received quarterly in April, July etc.
- b) Out of monthly Wages 25% is paid in arrears next month.
- c) Purchases are paid in the month following the month of supply.
- d) Out of sales, 20% is realised in the month of sales. Balance received in two subsequent months equally.
- e) Cash in hand on 1st April 2019 was ₹20,000.

OR

2. What is working capital? State the factors influencing the determination of working capital. (15)
3. From the following information provided for the second quarter of 2019, prepare Sales budget for the third quarter of 2019 for three products P, Q and R after considering the following information : (15)
  - a) Product P, Q and R were sold during the second quarter at a price of ₹15, ₹18 and ₹16 respectively
  - b) During the third quarter sales quantity of product P is expected to increase by 20 % that Q is expected to decrease by 15% and that of R is expected to increase by 8%.
  - c) During the third quarter it has been decided to increase the selling price of P by 10%. Decrease the Selling price of Q by 10 % and not to change the selling price of R.

Month	Product P in units	Product Q in units	Product R in units
April	10,000	11,000	20,000
May	12,000	10,000	15,000
June	15,000	9,000	10,000

OR

3. a) What factors are considered for the preparation of a film budget? (08)
- b) Briefly write about the types of Debentures. (07)

4. a) Draw a specimen Break Even chart and mark Break-Even Point, Fixed Cost and Variable Cost angle of incidence. (05)
- b) A company produces and sells 100 units of product A per month at ₹20. each. The variable cost per unit is ₹12 per unit and fixed cost is ₹400 per month : (10)

Calculate :

- a) P/V Ratio
b) Break-Even Sales in units
c) Break-Even Sales Value
d) Margin of Safety

It is proposed to reduce the selling price by 20%. Find the additional sales required to earn the same profit as before.

OR

4. a) Briefly write about the advantages of Spreadsheets. (07)
- b) State the advantages of term loans. (08)
5. a) A trader has the following balances on 01-01-2019 Cash ₹6,000; creditors ₹3,000; Bills payable ₹1,500; Cash ₹4,000; Outstanding expenses ₹2,000; Bills Receivable ₹4,500. Estimate his gross working capital and net working capital as on that date. (05)
- b) Classify the following costs on the basis of their 'behaviour to change' in volume : (05)
- Customs duty on raw materials.
  - Office rent.
  - Electricity charges.
  - Over time wages.
  - Manager's salary.
- c) Classify the following on the basis of functions : (05)
- Carriage outwards.
  - Repairs to plant and machinery.
  - Audit fees.
  - Heating and lighting.
  - Printing and stationery.

OR

5. Write short notes on **Any Three** : (15)
- Types of Preference shares.
  - Short term sources of finance.
  - Limitations of ratio analysis.
  - Types of budgets.
  - Importance of Operating Cycle.

(एकूण गुण : ७५)

पैशांचे स्रोत	₹	₹	₹
इक्वीटी भाग भांडवल मुदतीची कर्जे एकूण स्रोत			१,२८,९०० ४५,००० १,७३,९०० -----
पैशांचा विनियोग	₹	₹	₹
स्थिर संपत्ती वर्ष शेवटचा साठा ऋणको येणाऱ्या हुंड्या रोख वजा : धनको देय हुंड्या ऑउस्टाँडींग एक्सपेंसेस	५०,५०५ ६४,१७० १,८०० ४,८०० १९,००० ३,००० ९,९५० -----	१,२१,२७५	८४,५७५
एकूण		३१,९५०	८९,३२५ १,७३,९००

			=====
--	--	--	-------

किंवा

१. वित्त पुरवठ्याची कार्ये आणि उद्दिष्ट्ये सांगून स्पष्टपणे लिहा. वित्त पुरवठा आणि विपणन यांच्यामधील अन्योन्य संबंधाबद्दल सविस्तरपणे लिहा. (१५)

२. पुढील माहितीवरून एप्रिल, मे, जून २०१९ या कालावधीसाठी रोखीचे अंदाजपत्रक तयार करा :

महिना	(₹)	वेतन (₹)	खरेदी (₹)	विक्री (₹)
फेब्रुवारी	२८,०००	४०,०००	३,३६,०००	४,८०,०००
मार्च	३२,०००	४८,०००	४,००,०००	५,२०,०००
एप्रिल	२४,०००	३२,०००	४,१६,०००	३,२०,०००
मे	४८,०००	४०,०००	४,२४,०००	४,६४,०००
जून	२४,०००	३२,०००	३,२०,०००	३,५२,०००

अतिरिक्त माहिती :

- अ) ₹ २०,००० च्या गुंतवणूकीवरील उत्पन्न / मिळकत एप्रिल, जुलै वगैरे तिमाहीप्रमाणे मिळाले.
 ब) मासिक वेतनातून २५% जे देणे होते ते पुढील महिन्यात अदा केले गेले.
 क) खरेदीचे पैसे माल पुरवठा झालेल्या महिन्यानंतर पुढील महिन्यात अदा केले गेले.
 ड) विक्रीचे २०% पैसे विक्रीच्या त्याच महिन्यात मिळाले. उर्वरित पैसे नंतरच्या दोन महिन्यात समप्रमाणात मिळाले.
 इ) १ एप्रिल, २०१९ ला हाती रोख रक्कम ₹ २०,००० होती.

किंवा

२. खेळते भांडवल म्हणजे काय? खेळत्या भांडवलाची रक्कम ठरविण्यासाठी परिणाम करणारे घटक कोणते ते सांगा. (१५)

३. पुढील देऊ केलेल्या २०१९ च्या दुसऱ्या तिमाहीसाठी पुढील माहितीवरून 'प', 'क' आणि 'र' उत्पादनांसाठी २०१९ च्या तिसऱ्या तिमाहीसाठी पुढील माहिती लक्षात घेऊन विक्रीचे अंदाजपत्रक तयार करा :

- अ) उत्पादन 'प', 'क' आणि 'र' दुसऱ्या तिमाहीमध्ये अनुक्रमे ₹ १५, ₹ १८ आणि ₹ १६ या किंमतीत विकले.
 ब) तिसऱ्या तिमाहीमध्ये उत्पादन 'प' ची विक्रीची मात्रा २०% नी वाढणे अपेक्षित आहे. 'क' ची १५% नी घट होणे अपेक्षित आहे आणि 'र' ची ८% नी वाढ्याची अपेक्षा आहे.
 क) तिसऱ्या तिमाहीमध्ये 'प' ची विक्रीची किंमत १०% नी वाढविण्याचे ठरविले आहे. 'क' ची विक्रीची किंमत १०% नी घटविण्याचे ठरविले आहे आणि 'र' च्या विक्रीच्या किंमतीत काही बदल न करण्याचे ठरविले आहे.

महिना	उत्पादन 'प' (units)	उत्पादन 'क' (units)	उत्पादन 'र' (units)
एप्रिल	१०,०००	११,०००	२०,०००
मे	१२,०००	१०,०००	१५,०००
जून	१५,०००	९,०००	१०,०००

किंवा

३. अ) एखाद्या चित्रपटाचे अंदाजपत्रक तयार करण्यासाठी कोणती (काय) घटके लक्षात घेतली जातात? (०८)
 ब) कर्जरोख्यांच्या प्रकारांबद्दल थोडक्यात लिहा. (०७)

४. अ) समविच्छेदनाचा एक नमुनेदार तक्ता काढा आणि त्यात समविच्छेदन बिंदू, स्थिर खर्च, चल खर्च, (०५)
Angle of incidence (प्रादुर्भाव कोन) दर्शवा.
- ब) एक कंपनी महिन्यासाठी उत्पादन 'अ' चे १०० युनिट्स निर्माण करते आणि प्रत्येकी ₹२० नी (१०)
विकते. एका युनिट मागे चल खर्च ₹१२ आहे आणि स्थिर खर्च प्रत्येक महिन्यास ₹४०० आहे,
तर किंमत शोधा :
उत्तरांशः
- अ) P/V Ratio ब) Break-Even Sales in units
क) Break-Even Sales Value ड) Margin of Safety
- विक्रीची किंमत २०% नी घटविण्याचे सूचविण्यात आले आहे. पूर्वीइतकाच नफा मिळविण्यासाठी
अतिरिक्त विक्री किती असावी ते शोधा.

किंवा

४. अ) स्प्रेडशीटच्या फायद्याबद्दल थोडक्यात लिहा. (०७)
ब) मुदतीच्या कर्जाचे फायदे सांगा. (०८)
५. अ) ०१-०१-२०१९ रोजी एका व्यापाराकडे पुढीलप्रमाणे शिल्लक होते. रोख ₹६,०००; धनको (०५)
₹३,०००; देय हुंड्या ₹१,५००; रोख ₹४,०००; थकित खर्च ₹२,०००; येणाऱ्या हुंड्या
₹४,५००. त्याचे त्या दिवसाचे ढोबळ खेळते भांडवल आणि निव्वळ खेळते भांडवल किती त्यांची
किंमत शोधा.
- ब) 'Behaviour to change' अनुसार खालील खर्चांचे वर्गीकरण करा : (०५)
- १) कच्च्या मालावरील आयात शुल्क.
  - २) कार्यालयीन भाडे.
  - ३) वीज खर्च.
  - ४) ओव्हरटायमचे वेतन.
  - ५) व्यवस्थापकाचा पगार.
- क) 'Functions' अनुसार खालील बाबींचे वर्गीकरण करा : (०५)
- १) Carriage Outwards.
  - २) प्लॉट आणि मशिनरीची दुरुस्ती.
  - ३) लेखापरिक्षणाचे शुल्क.
  - ४) हिटींग आणि लाईटींग.
  - ५) छपाई आणि स्टेशनरी.

किंवा

५. खालीलपैकी कोणत्याही तीनवर संक्षिप्त टीपा लिहा : (१५)
- १) प्रेफरन्स भाग भांडवलाचे प्रकार.
  - २) लघु मुदतीचे वित्त पुरवठ्याचे स्रोत.
  - ३) अनुपात विवेचनाच्या मर्यादा.
  - ४) अंदाजपत्रकांचे प्रकार.
  - ५) Operating Cycle चे महत्त्व.